

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media
CC: Vaste kamercommissie OCW, woordvoerders onderwijs
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 5 september 2019
Behandeld door L. Terwel
Onderwerp Lerarentekort po en (v)so-scholen in de G4

Geachte minister Slob,

Op 4 september hebben wij met elkaar gesproken over het lerarentekort in de grote vier steden. Dank voor dit gesprek. Wij hechten eraan om dat wat we besproken hebben samen te vatten. Aan het begin van dit schooljaar telden basisscholen en scholen voor (v)so in de G4 gezamenlijk ongeveer 662 openstaande vacatures, uitgedrukt in FTE. Dat betekent dat 16.550 leerlingen geen garantie op goed onderwijs hebben. En niet alleen de omvang van het probleem is enorm. Ook de gevolgen daarvan voor de kwaliteit van het onderwijs baren ons zorgen. De schoolbesturen uit onze steden hebben u deze week een brief gestuurd die deze zorgen onderstrepen. De G4 wethouders hebben deze brief in cc ontvangen.

We zijn het er samen over eens dat het probleem groot en urgent is. En dat het rijk, gemeenten, schoolbesturen en opleiders elk hun verantwoordelijkheid te nemen hebben om dit probleem op te lossen. Het lerarentekort kent verschillende oorzaken en vraagt dan ook om een gebalanceerd pakket aan maatregelen. Zonder stevige en structurele maatregelen nu, kunnen wij niet in staan voor de kwaliteit van het onderwijs in onze steden.

Als G4 gemeenten zetten wij ons samen met de schoolbesturen en opleidingen in om met lokaal beleid en met lokale middelen de tekorten terug te dringen. We proberen de stad aantrekkelijk te maken om in les te geven, bijvoorbeeld met extra maatregelen tegen werkdruk, het aanbieden van woningen en reiskostenvergoedingen. Ook stellen we extra middelen beschikbaar voor de ondersteuning van schoolleiders en de begeleiding van zij-instromers. We investeren in duurzame oplossingen door in te zetten op professionalisering en de aantrekkelijkheid van het beroep. Schoolbesturen werken op dit onderwerp ook steeds meer met elkaar samen, bijvoorbeeld in de

begeleiding van schoolleiders in sp . Maar ook bij het vormgeven van een aanbod van stevige scholen, die voldoende leerlingen hebben om onderwijskwaliteit en een aantrekkelijke werkomgeving te bieden. Deze en andere maatregelen zijn niet toereikend en ook gemeenten en schoolbesturen kunnen en moeten meer doen om het lerarentekort terug te dringen. Hier werken wij iedere dag hard aan. Maar lokale inzet is enkel effectief tegen de achtergrond van stevig landelijk beleid.

Als G4 zijn wij blij met de maatregelen die u al treft om het lerarentekort tegen te gaan. Het is belangrijk dat u investeert in de regionale aanpak van het lerarentekort, en we delen de ambitie om van het aantrekken van zij-instromers een succes te maken. Met het verhogen van de salarissen vorig jaar zijn de eerste stappen gezet om leraren eerlijker te belonen.

Maar daarmee zijn we er nog lang niet. We zijn het erover eens dat een pakket aan maatregelen noodzakelijk is. Wat ons betreft bestaat dat pakket uit het volgende:

1. Voldoende middelen waarmee werkgevers in het primair en in het (voortgezet) speciaal onderwijs tot een cao kunnen komen om de **salariskloof** met het voortgezet onderwijs te dichten en meer **schoolleiders** aan te kunnen trekken door een eerlijk salaris te bieden.
2. Een **grote stedentoeelage** voor leerkrachten in het primair en voortgezet speciaal onderwijs. Lesgeven in een grootstedelijke context vraagt immers meer van een leraar dan lesgeven buiten de G4. Gezinsproblematiek komt meer voor, er is vaker sprake van (taal)achterstanden en de huidige personeelstekorten zorgen voor een hoge werkdruk. Daarbij komt dat het wonen en werken in de grote steden duurder is.
3. Bied ruim baan voor de **doorstroom van mbo en havo naar de pabo**. Het is van groot belang meer mogelijkheden te bieden aan onderwijsassistenten die de pabo willen volgen. Landelijk komen 50 onderwijsassistenten in aanmerking voor een subsidie. Wij hebben u aangegeven dat dit weinig is, gelet op het grote aantal onderwijsassistenten dat nu al voor de klas staat. We zijn blij met uw toezegging dat u serieus wilt kijken naar de mogelijkheden als er meer aanvragen komen. En vragen u om aanvragen uit de G4 voorrang te geven.

Geen enkel havo-profiel biedt momenteel rechtstreeks toegang tot de pabo. Overweeg de toelatingstoetsen anders vorm te geven en stel de pabo's in staat om defici ntieprogramma's aan te bieden. Dit moet kunnen zonder de kwaliteitseisen naar beneden bij te stellen. Wij zien uit naar de evaluatie die eind dit jaar volgt.

4. Vergroot de **begeleidingsmogelijkheden voor zij-instromers**. Alleen met instromers van de reguliere opleiding kan het huidige lerarentekort niet worden verholpen. Daarom zetten we in op het aantrekken van zij-instromers. Zij-instromers worden op de werkplek begeleid, maar als gevolg van het lerarentekort is hier nu vaak onvoldoende capaciteit voor. Scholen geven bij ons aan dat zij geen nieuwe zij-instromers kunnen aannemen, terwijl ze wel tekorten  n geïnteresseerde kandidaten hebben. De landelijke subsidie van  20.000 is onvoldoende om de nodige begeleiding te financieren.¹ Wij roepen u daarom op om de subsidie (in ieder geval voor scholen in de G4) te verhogen zodat scholen gedegen begeleiding van zij-instromers kunnen faciliteren, waar nodig door middel van externe ondersteuning. Hiermee zorgen we ervoor dat alle zij-instromers die dit willen, ook in de G4 als zij-instromer aan de slag kunnen.

---

¹ Kosten zij-instroom (2017) Regioplan in opdracht van OCW

5. Bied ruimte aan **onorthodoxe maatregelen**. Alternatieve arrangementen met kinderopvang, sport en cultuur kunnen in geval van nood een tijdelijke uitkomst zijn om te voorkomen dat kinderen naar huis gestuurd moeten worden. U heeft aangegeven te willen kijken naar concrete suggesties.

We staan er samen voor om deze opgave voor de huidige en de komende generatie op te lossen. Wij vragen u om hier met gemeenten, schoolbesturen en opleiders aan mee te werken. Vanzelfsprekend staan we open voor suggesties of aanvullingen op dit pakket.

Met vriendelijke groet,

Mede namens,

Saskia Bruines, wethouder Onderwijs gemeente Den Haag
Saïd Kasmi, wethouder Onderwijs gemeente Rotterdam
Anke Klein, wethouder Onderwijs gemeente Utrecht

Marjolein Moorman
Wethouder Onderwijs gemeente Amsterdam